

Warszawa, dnia 28 grudnia 2018 r.

Bilans płatniczy Polski w III kwartale 2018 r.

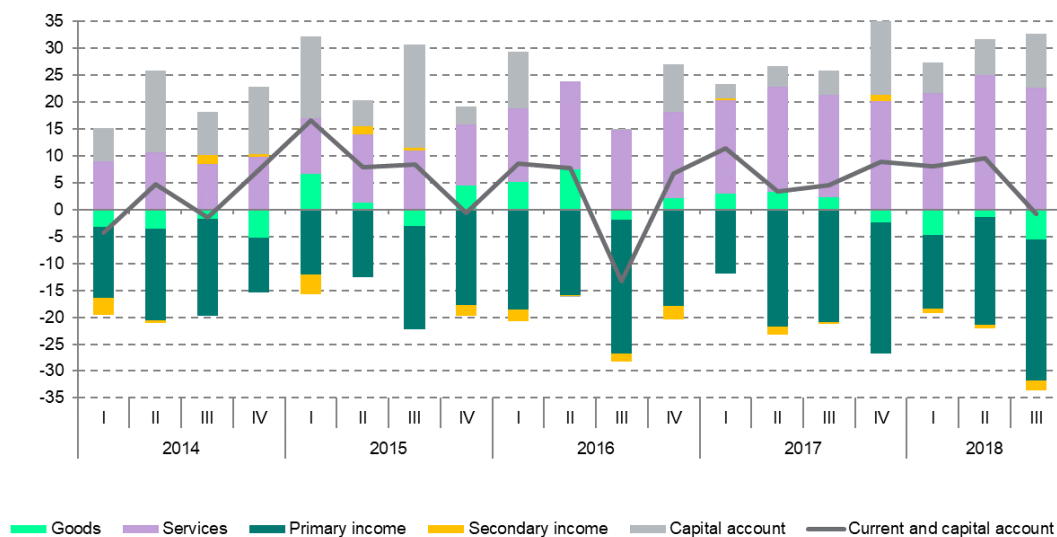
Kwartalny bilans płatniczy został sporządzony przy wykorzystaniu danych miesięcznych i kwartalnych przekazanych przez polskie podmioty uczestniczące w obrotach z zagranicą, danych statystyki publicznej oraz informacji uzyskanych ze źródeł administracyjnych.

Prezentowana wersja bilansu płatniczego ma charakter informacji wstępnej i może ulec zmianie.

Rachunek bieżący i kapitałowy

Łączna wartość salda rachunku bieżącego i kapitałowego w III kwartale 2018 r. była ujemna i wyniosła 0,8 mld PLN. Relacja salda rachunku bieżącego i kapitałowego do PKB w omawianym kwartale wyniosła minus 0,2%.

Wykres 1. Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego - w mld PLN

Ujemne saldo rachunku bieżącego wyniosło 10,9 mld PLN i w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. pogłębiło się o 11,0 mld PLN. Na poziom tego salda wpłynęły ujemne salda dochodów pierwotnych (26,1 mld PLN), obrotów towarowych

(5,5 mld PLN) oraz dochodów wtórnych (1,8 mld PLN), a także dodatnie saldo usług (22,6 mld PLN). Relacja salda rachunku bieżącego do PKB była ujemne i wyniosła 2,1%.

W III kwartale 2018 r. odnotowano zmianę salda rachunku bieżącego z dodatniego na ujemne w porównaniu z analogicznym kwartałem 2017 r. Deficyt w rachunku bieżącym wynikał przede wszystkim z pogorszenia salda obrotów towarowych (o 7,8 mld PLN), pogłębienia ujemnego salda dochodów pierwotnych (o 5,2 mld PLN) oraz dochodów wtórnych (o 1,4 mld PLN). Na zmniejszenie ujemnego salda rachunku bieżącego wpłynęła poprawa dodatniego salda usług (o 3,5 mld PLN).

Dodatnie saldo rachunku kapitałowego ukształtowało się na poziomie 10,1 mld PLN. Poprawa tego salda w porównaniu do zarejestrowanego w analogicznym kwartale 2017 r. była wynikiem większego napływu środków z funduszy strukturalnych UE. W III kwartale 2018 r. napływ ten wyniósł 11,4 mld PLN i w stosunku do III kwartału 2017 r. był wyższy o 6,8 mld PLN.

Obroty towarowe

Wartość wyeksportowanych towarów została oszacowana na poziomie 223,4 mld PLN, zaś wartość importu w wysokości 228,9 mld PLN. O wzroście eksportu towarów o 13,1 mld PLN tj. o 6,2% zadecydował głównie wzrost sprzedaży za granicę komputerów, produktów rafinacji ropy naftowej, tworzyw sztucznych oraz odzieży. Przyrost importu o 20,8 mld PLN, tj. o 10,0% w dużej części wynikał ze zwiększonej wartości zakupionej ropy naftowej i jej produktów oraz węgla. Znaczący wzrost importu towarów odnotowano także w grupie obejmującej żeliwa i stale, odzież i odbiorniki telewizyjne. Deficyt w obrotach towarowych wyniósł 5,5 mld PLN. W analogicznym kwartale 2017 r. saldo obrotów towarowych było dodatnie i wyniosło 2,2 mld PLN.

Międzynarodowy handel usługami

Przychody z tytułu usług świadczonych przez polskie podmioty nierezydentom wyniosły 64,7 mld PLN, a rozchody z tytułu zakupionych usług od nierezydentów 42,1 mld PLN. W porównaniu z III kwartałem 2017 r. przychody z tego tytułu były wyższe o 7,1 mld PLN, tj. o 12,4%, a rozchody o 3,6 mld PLN, tj. o 9,4%.

W omawianym kwartale saldo usług było dodatnie i wyniosło 22,6 mld PLN. O jego wysokości zdecydowały dodatnie salda: pozostałych usług w kwocie 11,4 mld PLN (wzrost o 1,7 mld PLN w porównaniu do III kwartału 2017 r.), usług transportowych w wysokości 8,4 mld PLN (wzrost o 1,7 mld PLN) oraz podróży zagranicznych w wysokości 2,8 mld PLN (wzrost o 0,1 mld PLN).

Dochody pierwotne

Saldo dochodów pierwotnych było ujemne i wyniosło 26,2 mld PLN. O jego wysokości zdecydowało ujemne saldo dochodów z inwestycji (26,4 mld PLN) i wynagrodzeń pracowników (2,3 mld PLN) oraz dodatnie saldo pozostałych dochodów pierwotnych (2,5 mld PLN). Wielkość ujemnego salda dochodów z inwestycji wynikała w głównej

mierze z dochodów uzyskanych przez zagranicznych inwestorów bezpośrednich w wysokości 22,5 mld PLN, które w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. zwiększyły się o 4,1 mld PLN. Na dochody z inwestycji bezpośrednich złożyły się: dywidendy w wysokości 8,1 mld PLN, reinwestowane zyski w kwocie 11,5 mld PLN oraz naliczone odsetki od instrumentów dłużnych w wysokości 2,9 mld PLN.

Na wartość ujemnego salda dochodów pierwotnych wpłynęły również uzyskane przez nierezydentów dochody z tytułu inwestycji portfelowych w Polsce (w postaci odsetek od dłużnych papierów wartościowych emisji polskich podmiotów oraz wypłaconych dywidend). Wyniosły one 5,7 mld PLN i w porównaniu do analogicznego kwartału 2017 r. były wyższe o 17,3%.

Dochody nierezydentów z tytułu pozostałych inwestycji, głównie od kredytów udzielonych polskim podmiotom, osiągnęły wartość 1,8 mld PLN i w porównaniu z III kwartałem 2017 r. wzrosły o 4,4%.

Dochody wtórne pozostałych sektorów

Saldo dochodów wtórnych pozostałych sektorów było dodatnie i wyniosło 1,0 mld PLN. Przychody ukształtowały się na poziomie 4,9 mld PLN, w tym 2,6 mld PLN stanowiły przychody z tytułu przekazów zarobków. Rozchody wyniosły 3,9 mld PLN, w tym 0,4 mld PLN stanowiły rozchody z tytułu przekazów zarobków.

Transfery z Unią Europejską

Napływ środków z Unii Europejskiej, ujęty w bilansie płatniczym, wyniósł 15,1 mld PLN. W rachunku bieżącym napływ ten wyniósł 3,7 mld PLN, z czego w dochodach pierwotnych zarejestrowano 3,2 mld PLN (były to środki pozyskane przede wszystkim w ramach programu Wspólnej Polityki Rolnej), natomiast w dochodach wtórnych 0,5 mld PLN (były to środki otrzymane głównie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i z tytułu pozostałych transferów). W transferach kapitałowych napływ wyniósł 11,4 mld PLN (były to środki otrzymane głównie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 7,8 mld PLN oraz Funduszu Spójności w kwocie 3,5 mld PLN). W tym samym okresie Polska wpłaciła 4,6 mld PLN do budżetu Unii Europejskiej z tytułu składek i opłat członkowskich. W wyniku przeprowadzonych transakcji saldo transferów z Unią Europejską było dodatnie i wyniosło 10,5 mld PLN.

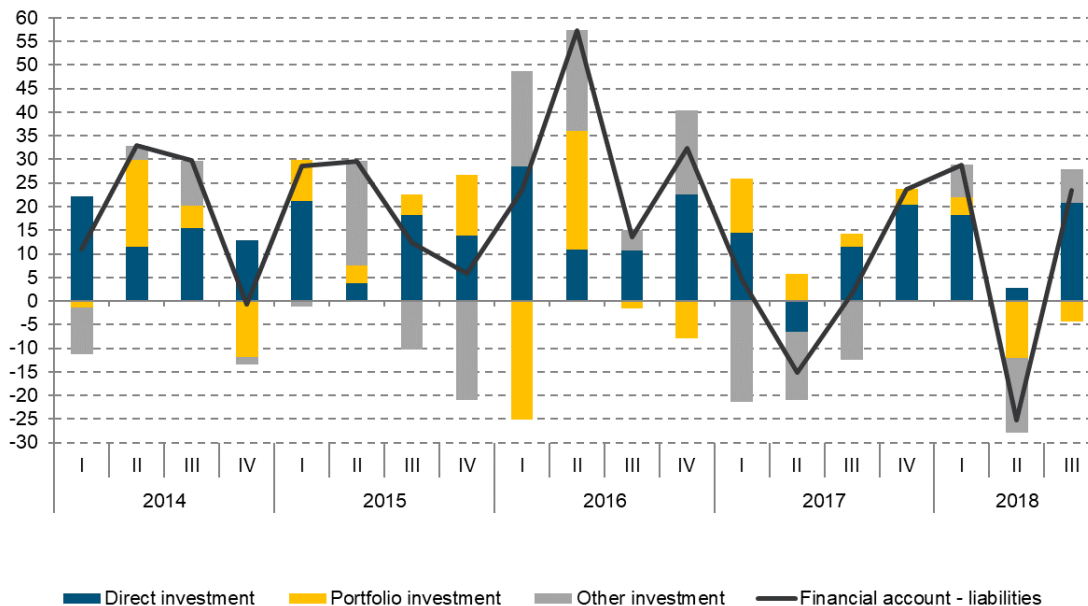
Rachunek finansowy (aktywa netto)

W III kwartale 2018 r. napływ kapitału z tytułu inwestycji nierezydentów w Polsce (wzrost pasywów) wyniósł 23,4 mld PLN. W tym samym czasie polskie podmioty zwiększyły swoje inwestycje za granicą o 16,2 mld PLN (odpływ kapitału).

Inwestycje nierezydentów w Polsce (pasywa)

Na dodatnie saldo inwestycji nierezydentów w Polsce złożył się napływ kapitału z tytułu inwestycji bezpośrednich oraz pozostałych inwestycji, a także odpływ kapitału zarejestrowany w ramach inwestycji portfelowych.

Wykres 2. Inwestycje nierezydentów w Polsce – pasywa – w mld PLN

Saldo pasywnych inwestycji bezpośrednich było dodatnie i wyniosło 20,7 mld PLN. O wysokości salda tej pozycji zadecydował wzrost wartości akcji i innych form udziałów kapitałowych o 4,7 mld PLN oraz dodatnie reinwestycje zysków w wysokości 11,5 mld PLN. Zobowiązania rezydentów z tytułu instrumentów dłużnych wzrosły (napływ kapitału) o 4,5 mld PLN.

Saldo inwestycji portfelowych było ujemne i wyniosło 4,4 mld PLN. Nierezydenci zmniejszyli wartość swojego portfela dłużnych papierów wartościowych o 4,4 mld PLN.

Zagraniczni inwestorzy zainwestowali 2,7 mld PLN w obligacje wyemitowane przez sektor bankowy. Zmniejszyli natomiast o 7,1 mld PLN wartość swojego portfela obligacji Skarbu Państwa przede wszystkim wyemitowanych na rynek krajowy. Nierezydenci zmienili strukturę portfela udziałowych papierów wartościowych. Sprzedali tytuły uczestnictwa wyemitowane przez polskie fundusze inwestycyjne i zakupili akcje wyemitowane przez polskie banki.

Inwestycje nierezydentów w instrumenty ujęte w pozostałych inwestycjach zwiększyły się o 7,1 mld PLN. Największy wpływ na wzrost pozostałych inwestycji miały transakcje NBP, który zwiększył swoje zobowiązania o 10,0 mld PLN (w głównej mierze z tytułu pasywnych transakcji *repo*). W omawianym okresie sektor bankowy także zwiększył swoje zobowiązania o 1,0 mld PLN, na które złożyły się nowe kredyty otrzymane od podmiotów w ramach grup kapitałowych oraz od organizacji międzynarodowych. Zobowiązania pozostałych sektorów zwiększyły się o 0,2 mld PLN, w szczególności z tytułu otrzymanych od nierezydentów nowych kredytów i pożyczek. Spadły natomiast zobowiązania sektora rządowego o 4,1 mld PLN, przede wszystkim z tytułu spłaty kredytów otrzymanych od organizacji międzynarodowych.

Inwestycje polskich podmiotów za granicą (aktywa)

Saldo inwestycji rezydentów za granicą było dodatnie i wyniosło 16,2 mld PLN. O jego poziomie zadecydowały przede wszystkim transakcje zarejestrowane w ramach oficjalnych aktywów rezerwowych oraz inwestycji portfelowych.

Na dodatnie saldo aktywnych inwestycji bezpośrednich, które wyniosło 0,3 mld PLN złożył się przede wszystkim wzrost aktywów z tytułu akcji i innych form udziałów kapitałowych o 4,9 mld PLN oraz spadek należności z tytułu instrumentów dłużnych o 4,6 mld PLN.

W III kwartale 2018 r. polskie inwestycje portfelowe za granicą zwiększyły się o 2,1 mld PLN. Polskie banki zwiększyły swój portfel zagranicznych papierów dłużnych o 2,9 mld PLN, jednocześnie fundusze inwestycyjne i pozostałe podmioty pośrednictwa finansowego zmniejszyły inwestycje w dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez nierezydentów o 1,4 mld PLN.

Saldo pozostałych polskich inwestycji za granicą było dodatnie i wyniosło 0,2 mld PLN. Na wysokość salda tej pozycji istotnie wpłynęły transakcje sektora bankowego, którego należności z tytułu rachunków bieżących i depozytów w bankach za granicą spadły o 2,0 mld PLN. Dodatni wpływ na saldo pozostałych polskich inwestycji miały transakcje sektora przedsiębiorstw, którego wierzytelności z tytułu rachunków bieżących i lokat oraz z tytułu pozostałych należności wzrosły o 2,1 mld PLN.

W III kwartale 2018 r. na zwiększenie poziomu oficjalnych aktywów rezerwowych istotnie wpłynęły transakcje zrealizowane przez NBP w wysokości 17,7 mld PLN. Były to przede wszystkim transakcje własne oraz zrealizowane na zlecenie klientów NBP – w szczególności Komisji Europejskiej i Ministerstwa Finansów.

Dodatkowe informacje o bilansie płatniczym

Dane bilansu płatniczego za listopad 2018 r. zostaną opublikowane 14 stycznia 2019 r.

Dane bilansu płatniczego za IV kwartał 2018 r. zostaną opublikowane 29 marca 2019 r.

Szeregi czasowe kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od danych za I kwartał 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznego bilansu płatniczego, począwszy od danych za styczeń 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_m.xlsx

Tablice analityczne kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od I kwartału 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q_PLN.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznych stanów oficjalnych aktywów rezerwowych, począwszy od danych za styczeń 1998 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/DWN/Rez_m.xlsx

Opis bilansu płatniczego za II kwartał 2018 r. jest dostępny na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/Publikacje/Bilans_platniczy/bilans_platniczy2018_2.pdf

Opracowały:

Joanna Czajka

Anna Włostowska

Bilans płatniczy*

w mln PLN

	2017	2018		III kw 18 - II kw 18		III kw 18 - III kw 17	
	III kw	II kw	III kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	74	2 862	-10 909	-13 771		-10 983	
Saldo obrotów towarowych	2 232	-1 315	-5 536	-4 221		-7 768	
Eksport	210 398	226 487	223 459	-3 028	98,7%	13 061	106,2%
Import	208 166	227 802	228 995	1 193	100,5%	20 829	110,0%
Saldo usług	19 130	25 009	22 617	-2 392		3 487	
Przychody	57 575	61 957	64 692	2 735	104,4%	7 117	112,4%
Rozchody	38 445	36 948	42 075	5 127	113,9%	3 630	109,4%
Saldo dochodów pierwotnych	-20 904	-20 139	-26 152	-6 013		-5 248	
Przychody	10 481	11 596	11 089	-507	95,6%	608	105,8%
Rozchody	31 385	31 735	37 241	5 506	117,3%	5 856	118,7%
Saldo dochodów wtórnych	-384	-693	-1 838	-1 145		-1 454	
Przychody	6 222	5 659	6 289	630	111,1%	67	101,1%
Rozchody	6 606	6 352	8 127	1 775	127,9%	1 521	123,0%
Rachunek kapitałowy	4 426	6 621	10 072	3 451		5 646	
Przychody	4 751	7 640	11 579	3 939	151,6%	6 828	243,7%
Rozchody	325	1 019	1 507	488	147,9%	1 182	463,7%
Rachunek finansowy	-2 421	7 150	-7 201	-14 351		-4 780	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	1 146	-5 019	347	5 366		-799	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	2 001	-6 556	4 903	11 459		2 902	
Instrumenty dłużne	-855	1 537	-4 556	-6 093		-3 701	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	11 431	2 708	20 705	17 997		9 274	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	10 844	-346	16 192	16 538		5 348	
Instrumenty dłużne	587	3 054	4 513	1 459		3 926	
Inwestycje portfelowe - aktywa	1 863	-2 519	2 150	4 669		287	
Udziałowe papiery wartościowe	1 840	-2 949	109	3 058		-1 731	
Dłużne papiery wartościowe	23	430	2 041	1 611		2 018	
Inwestycje portfelowe - pasywa	2 755	-12 020	-4 374	7 646		-7 129	
Udziałowe papiery wartościowe	2 058	1 570	4	-1 566		-2 054	
Dłużne papiery wartościowe	697	-13 590	-4 378	9 212		-5 075	
Pozostałe inwestycje - aktywa	5 489	13 890	236	-13 654		-5 253	
NBP	548	-1	0	1		-548	
Sektor rządowy	71	60	247	187		176	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	1 249	12 740	-2 112	-14 852		-3 361	
Pozostałe sektory	3 621	1 091	2 101	1 010		-1 520	
Pozostałe inwestycje - pasywa	-12 461	-15 953	7 113	23 066		19 574	
NBP	-9 498	-16 563	9 992	26 555		19 490	
Sektor rządowy	-636	-1 683	-4 161	-2 478		-3 525	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-6 252	-465	1 036	1 501		7 288	
Pozostałe sektory	3 925	2 758	246	-2 512		-3 679	
Pochodne instrumenty finansowe	-538	61	-4 238	-4 299		-3 700	
Oficjalne aktywa rezerwowe	-8 656	-24 528	17 748	42 276		26 404	
Saldo błędów i opuszczeń	-6 921	-2 333	-6 364	-4 031		557	

* Dane wstępne

Bilans płatniczy*

w mln EUR

	2017	2018		III kw 18 - II kw 18		III kw 18 - III kw 17	
	III kw	II kw	III kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	17	670	-2 532	-3 202		-2 549	
Saldo obrotów towarowych	524	-309	-1 285	-976		-1 809	
Eksport	49 418	53 153	51 900	-1 253	97,6%	2 482	105,0%
Import	48 894	53 462	53 185	-277	99,5%	4 291	108,8%
Saldo usług	4 493	5 869	5 254	-615		761	
Przychody	13 523	14 541	15 025	484	103,3%	1 502	111,1%
Rozchody	9 030	8 672	9 771	1 099	112,7%	741	108,2%
Saldo dochodów pierwotnych	-4 910	-4 728	-6 073	-1 345		-1 163	
Przychody	2 461	2 722	2 576	-146	94,6%	115	104,7%
Rozchody	7 371	7 450	8 649	1 199	116,1%	1 278	117,3%
Saldo dochodów wtórnych	-90	-162	-428	-266		-338	
Przychody	1 461	1 329	1 460	131	109,9%	-1	99,9%
Rozchody	1 551	1 491	1 888	397	126,6%	337	121,7%
Rachunek kapitałowy	1 040	1 554	2 339	785		1 299	
Przychody	1 116	1 793	2 689	896	150,0%	1 573	240,9%
Rozchody	76	239	350	111	146,4%	274	460,5%
Rachunek finansowy	-566	1 678	-1 667	-3 345		-1 101	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	270	-1 177	82	1 259		-188	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	470	-1 538	1 140	2 678		670	
Instrumenty dłużne	-200	361	-1 058	-1 419		-858	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	2 684	636	4 809	4 173		2 125	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	2 546	-81	3 761	3 842		1 215	
Instrumenty dłużne	138	717	1 048	331		910	
Inwestycje portfelowe - aktywa	439	-592	500	1 092		61	
Udziałowe papiery wartościowe	433	-692	26	718		-407	
Dłużne papiery wartościowe	6	100	474	374		468	
Inwestycje portfelowe - pasywa	648	-2 820	-1 016	1 804		-1 664	
Udziałowe papiery wartościowe	484	369	1	-368		-483	
Dłużne papiery wartościowe	164	-3 189	-1 017	2 172		-1 181	
Pozostałe inwestycje - aktywa	1 287	3 260	57	-3 203		-1 230	
NBP	129	0	0	0		-129	
Sektor rządowy	16	13	58	45		42	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	293	2 990	-490	-3 480		-783	
Pozostałe sektory	849	257	489	232		-360	
Pozostałe inwestycje - pasywa	-2 928	-3 744	1 651	5 395		4 579	
NBP	-2 231	-3 887	2 321	6 208		4 552	
Sektor rządowy	-150	-395	-967	-572		-817	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-1 468	-109	240	349		1 708	
Pozostałe sektory	921	647	57	-590		-864	
Pochodne instrumenty finansowe	-126	15	-984	-999		-858	
Oficjalne aktywa rezerwowe	-2 032	-5 756	4 122	9 878		6 154	
Saldo błędów i opuszczeń	-1 623	-546	-1 474	-928		149	

* Dane wstępne